

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 16. juli 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Thomas Rasmussen
Sagsnr.: 2014-0030-2249
Dok.: 1189372

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1105 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. maj 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Karen Hækkerup

/

Caroline Østergaard Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1105 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, i hvilket omfang retsmøder i de øvrige nordiske lande samt Tyskland, Storbritannien og Holland aflyses som følge af en sygemelding fra den tiltalte samt hvilke krav, der i de enkelte lande stilles til dokumentation af tiltaltes sygdom?”

Svar:

Justitsministeriet har brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser via Udenrigsministeriet fra myndighederne i Norge, Sverige, Finland, Island, Tyskland, Storbritannien og Nederlandene.

Den danske ambassade i Oslo har oplyst følgende:

”Den norske Justitsdepartementet har oplyst, efter forelæggelse for Domstolsstyrelsen, at der ikke foreligger tal, hvoraf det fremgår, i hvilket omfang retsmøder i Norge har måttet aflyses som følge af sygemelding fra tiltalte.

Der er ikke specifikke krav til dokumentation for sygdom, men det forventes, at læger, der udsteder erklæringer, følger den vejledning, der er udformet af Den Norske Legeforening. Der henvises i den forbindelse til vejledningens afsnit 6 – om ”Erklæringer i justissektoren.”

Som udgangspunkt har tiltalte mødepligt i retten. I tilfælde af udeblivelse ved sygdom skal der foreligge dokumentation. I sidste instans er det domstolene der afgør, om der kan påberåbes gyldigt forfald.”

Den danske ambassade i Stockholm har oplyst følgende:

”Der kan om straffesager, hvor den tiltalte sygemeldes, i Sverige oplyses følgende:

Som udgangspunkt kan et retsmøde ikke gennemføres, uden at den tiltalte er til stede. I visse tilfælde og ved mindre alvorlige straffesager kan der dog ydes dispensation for dette. Det fremgår af Rättegångsbalken (1942:740) kap 46 § 15 a, at såfremt sagen kan belyses på tilstrækkelig vis, kan en retssag afgøres in absentia, hvis:

- strafudmålingen omfatter en bøde eller fængselsstraf i op til tre måneder, betinget dom eller prøveløsladelse,
- tiltalte, siden tiltalte blev stævnet, er udeblevet på sådan vis f.eks. ved at gå i skjul, at tiltalte ikke kan hentes til

- retsmødet
- den tiltalte lider af en alvorlig psykisk lidelse

Det bemærkes, at fra d. 1. juli 2014 træder nye bestemmelse i kraft, hvoraf den vigtigste ændring indebærer, at strafudmålingen for hvilken en tiltalt kan dømmes in absentia udvides fra de ovennævnte 3 til 6 måneder.

Der eksisterer ingen statistik, som belyser i hvilket omfang retsmøder i Sverige aflyses, som følge af en sygemelding fra tiltalte. Det kan dog oplyses, at ifølge en rapport fra Domstolverket aflyses 17-20 procent af retsmøder i Sverige pga. anmeldt sygdom eller rejseaktivitet. Denne statistik omfatter ikke udelukkende tiltalte, men også andre personer indkaldt til retsmødet såsom vidner etc.

Det følger af Rättegångsbalken (1942:740) kap 32 § 6-8 (laga förfall), at såfremt en tiltalt udebliver fra et retsmøde, kan tiltalte pålægges en straf i form af f.eks. en bøde. Hvis tiltalte kan fremvise en lægeerklæring som dokumentation for tiltaltes sygdom, frafalder bøden som udgangspunkt.”

Den danske ambassade i Helsinki har oplyst følgende:

”Bestemmelserne om tilstedeværelse i retten defineres i loven Lag om rättegång i brottmål (kapitel 6 og 8). Ifølge loven kan behandlingen af en retssag som udgangspunkt ikke starte, hvis den tiltalte ikke er til stede (kapitel 6, § 1 og § 2). Denne fremgangsmåde er uafhængig af årsagen til, at den tiltalte er forhindret i at møde i retten. Den tiltalte, der er indkaldt til et retsmøde man ikke dukker op, straffes med en bøde, eller bliver hentet til retsmødet (kapitel 8). I praksis betyder dette, at retsmødet bliver aflyst, og en ny dato fastsættes. I tilfælde, hvor retsmødet bliver aflyst, fordi den tiltalte er sygemeldt, kræves lægeerklæring.

Mindre alvorlige straffesager kan afgøres in absentia, hvis denne mulighed er blevet meddelt den tiltalte i forvejen (kapitel 8, § 11). I sådanne tilfælde kan den tiltalte idømmes op til tre måneders fængsel. Hvis den dømte har haft en juridisk undskyldning (herunder sygdom) for sit fravær, kan den pågældende i løbet af 30 dage indbringe sagen for retten til fornyet behandling. Også i disse tilfælde skal sygdommen bevises med lægeerklæring.”

Ambassaden i Helsinki har endvidere fremsendt nedenstående statistiske oversigt fra det finske justitsministerium:

	2012	2013

Straffesager i alt	56.850	54.645
Retsmøder aflyst i forvejen pga. tiltaltes sygdom (procentdel af alle straffesager)	178 (0,3 %)	152 (0,3 %)
Retsmøder aflyst samme dag pga. tiltaltes sygdom (procentdel af alle straffesager)	154 (0,3 %)	140 (0,3 %)

Den danske ambassade i Reykjavik har oplyst følgende:

”Herredsretten i Reykjavik oplyser, at det er tilstrækkeligt før retsmødet at sende en mail om sygdom samt en lægeattest. Lægeattesten kan være fra en hvilken som helst læge.”

Ambassaden i Reykjavik har for så vidt angår statistik over aflyste retsmøder supplerende oplyst, at det islandske indenrigsministerium henviser til de enkelte retsinstanser. Byretten i Reykjavik har i den forbindelse oplyst, at der ikke føres statistik over retsmøder, der aflyses på grund af tiltaltes sygdom.

Den danske ambassade i Berlin har oplyst følgende:

”Der findes ikke officielle tal om aflyste straffesager som følge af sygdommeldinger, da retsstatistikkerne ikke udspecificerer denne form for udskydelse. Ej heller findes der særlige love, der regulerer, hvilken dokumentation en domstol kan påkræve i forbindelse med anklagers ønske om mødeændring.

Jf. § 230 i den tyske Strafprozessordnung, svarende til retsplejeloven, er grundreglen, at der ikke kan finde et hovedretsmøde sted uden den anklagedes tilstedeværelse. Er den anklagedes fravær ikke i tilstrækkelig grad begrundet, kan retten beordre den anklagede afhentet i forbindelse med næste møde eller beordre dennes fængsling. Det er domstolen, der fra sag til sag og ved inddragelse af alle givne omstændigheder træffer afgørelse om, hvorvidt den anklagede i tilstrækkeligt grad har begrundet sin udeblivelse.

I praksis betyder det, at den første anmodning fra den anklagede og dennes forsvarer om at udskyde en forhandling pga. sygdom bliver betragtet som tilstrækkelig, også uden fremlæggelse af særlig dokumentation. Dette gælder i særlig grad også ved gentagelser, hvis der fremlægges en (simpel) lægeattest. Først i det øjeblik, hvor retten har begrundet anledning til at formode, at sygdommen er et skalkeskjul, eller at en lægeattest er blevet udstedt som en form for vennetjeneste, kan retten ud-

virke en supplerende lægelig udtalelse af den behandlende læge eller bemyndige en officiel undersøgelse af den anklagede.”

Den danske ambassade i London har oplyst følgende:

”Som udgangspunkt har tiltalte i UK mødepligt i retten. I tilfælde af udeblivelse ved sygdom skal der foreligge dokumentation. Der er ikke specifikke krav til dokumentation for sygdom, men det forventes, at læger, der udsteder erklæringer, følger vedhæftede vejledning ”Issuing of Medical Certificates”.

I sidste instans er det altid domstolene, der afgør, om der kan påberåbes gyldigt forfald.

Det britiske justitsministerium har oplyst, at der ikke foreligger tal, hvoraf det fremgår, i hvilket omfang retsmøder i UK har måttet aflyses som følge af en sygemelding fra tiltalte.”

Den danske ambassade i Haag har oplyst følgende:

”Generelt om tilstedeværelse ved retsmødet

I nederlandene er den tiltalte ikke forpligtet til at være til stede ved retsmødet, medmindre personen på tidspunktet for den tiltalte handling var yngre end 18 år (paragraf 495a Wetboek van Strafvordering: herefter WvSv (retsplejeloven)).

Hvis den tiltalte vælger ikke at være til stede ved retsmødet, kan han i visse sager bemyndige en advokat til at føre ordet på sine vegne. Dommeren skal godkende dette (paragraf 495a WvSv). Hvis den tiltalte udebliver ved retsmødet, og ikke bemyndiger en advokat, kan dommeren desuagtet vælge at behandle sagen in absentia (paragraf 280 WvSv).

Dommeren kan forpligte den tiltalte til at være til stede ved retsmødet. Dommeren kan i disse tilfælde kræve, at den tiltalte under tvang hentes af politiet (paragraf 278 WvSv).

Udskydelse af retsmødet

Den tiltalte kan skriftligt ansøge om udskydelse af retsmødet med henvisning til, at han ikke har haft tilstrækkelig tid til at forberede sit forsvar eller med henvisning til sygdom. I sådanne tilfælde kan der fremlægges bevis for udskydelse af behandlingen af sagen, herunder i tilfælde af sygdom en lægeerklæring. Dommeren vil på det grundlag afgøre, om retsmødet skal aflyses, og om behandlingen skal finde sted på et nyt tidspunkt. Dommeren er dog ikke forpligtet til at udskyde retsmødet (paragraf 278, skt. 2 WvSv). Kun i de tilfælde, hvor en rimelig retsproces er af større betydning, end den tiltaltes ret til at være til stede ved retsmødet, vil dommeren ikke udskyde retsmødet.

Den tiltalte skal dog i god tid før retsmødet informere ved domstolen, om retsmødet udskydes eller ej.”

Ambassaden i Haag har supplerende oplyst, at der i Nederlandene ikke føres statistik over antallet af retsmøder, der udsættes på grund af sygdom eller af andre grunde.